

**ПРЕДЛОЖЕНИЯ в Работната група към Комисията по
предложенията и атестирането при ВСС за промяна в начина на
кариерно израстване на магистратите**

I. КОНКУРСИ

ПЪРВОНАЧАЛНО НАЗНАЧАВАНЕ

1. За заемане на длъжност в органите на съдебна власт да се провежда конкурс за първоначално назначаване само в първоинстанционните органи на съдебната власт.

Мотиви:

Същността на предложената промяна е външно за системата назначение да се допуска само от първоинстанционните органи с цел възможност и последователност при кариерното израстване на магистратите.

Предложението цели спазване на принципа, че магистратската длъжност е кариерна и следователно повишаването в длъжност не е извънреден, а последователен процес за професионално развитие на магистрата.

2. ВСС чрез жребий да определя до 20 на сто от броя на свободните длъжности в съда, прокуратурата и следствените органи за заемането им чрез конкурс за първоначално назначаване.

Мотиви:

Целта на промяната е осигуряване на възможност за равномерно кариерно развитие на магистратите. При приложението на сега действащата разпоредба на чл. 178, ал. 1 от ЗСВ за определяне чрез жребий по 20 на сто от броя на свободните длъжности по нива /районно, окръжно, апелативно и върховно/ за заемането им чрез конкурс за първоначално назначаване и съобразно обвързващата разпоредба на чл. 176, ал. 2 на ЗСВ за ежегодно обявяване на конкурсите за младши съдии и младши прокурори, които представляват външно за системата постъпване, се установява, че реалният процент на външни за системата

назначения надвишава предвидените 20 %. Това води до липса на възможност или създава условия за неравномерно кариерно израстване на магистратите.

Промяната би способствала за оперативна самостоятелност на Висшия съдебен съвет при определяне на процента за първоначално назначаване за отделните органи на съдебна власт и съобразяване на конкретните нужди за всеки орган, които са различни за отделните периоди от време в зависимост от специфични обстоятелства.

ПОВИШАВАНЕ В ДЛЪЖНОСТ И ПРЕМЕСТВАНЕ

1. Преместването в друг равен по степен районен съд, съответно друга равна по степен районна прокуратура или преместване на по-ниска по степен длъжност в едни и същи органи на съдебната власт да се извършва по документи. Когато кандидатите са повече от свободните длъжности, те да се заемат с конкурс по документи, по правила, приети от Висшия съдебен съвет.

Мотиви:

При преместване в друг равен по степен орган дефинитивно се приема, че съдиите и прокурорите във всички районни съдилища и районни прокуратури са на еднакво ниво. Всички магистрати подлежат на атестация, поради което не би трябвало да бъде прилагана същата процедура по оценка, както е при външно назначаване или за повишаване в по-горен орган.

Конкурсното начало не следва да бъде абсолютизирано, тъй като в някои случаи действието му по-скоро затруднява, отколкото улеснява работата на съдебните органи. То следва да отпадне в случаите, в които съдия, прокурор или следовател желае да бъде преместен на същата по степен длъжност, но в друг съдебен район (напр. районен съдия от гр. Берковица се премества на длъжност „съдия” в Районен съд – гр. Видин или обратното). В рамките на преместването конкурсното начало следва да бъде запазено само, ако магистратите кандидатстват за същата по степен длъжност, но в друг орган на съдебната власт (напр. прокурор от районната прокуратура за съдия в районния съд и обратното; съдия от

окръжния съд за прокурор в окръжната прокуратура или окръжния следствен отдел и обратното и т.н.).

Така например в обявения с решение на ВСС по протокол №33/17.07.2014 г. конкурс за преместване и заемане на 49 длъжности за „прокурор“ в районните прокуратури се установи след класирането, че 26 от обявените длъжности ще останат незаети и съответно ще бъде необходимо обявяване и провеждане на нов конкурс за тяхното заемане. Това би могло да се избегне като се улесни процедурата по преместване и се въведе предложената промяна с цел бързина и своевременно запълване на свободните щатове.

2. При определяне на резултатите от събеседването по реда на чл. 192, ал. 1 от ЗСВ, когато кандидати са с еднаква обща оценка за притежаваните професионални качества, конкурсната комисия следва да вземе предвид критериите по чл. 237, ал. 1 от ЗСВ актуални към датата на обявяване на конкурса в „Държавен вестник“.

Мотиви: *Уредбата, която регламентира извършването на класиране от конкурсната комисия при еднаква обща оценка на кандидати от събеседването се намира в Правилата за провеждане на конкурси за младши съдии и младши прокурори, за първоначално назначаване и за повишаване в длъжност и преместване на съдии, прокурори и следователи /Правилата/, като същите не дават яснота към кой момент следва да се вземат предвид критериите по чл. 237, ал. 1 от ЗСВ. До този момент практиката показва, че информацията по отношение на критериите по чл. 237 от ЗСВ се актуализира към момента на изготвяне на протокола за класиране от конкурсната комисия, което поставя в неравнопоставеност участниците в конкурса. Тъй като нормата е материалноправна критериите следва да бъдат съобразени към момента на подаване на документите от участниците в конкурса. Всяко изменение на обстоятелствата в хода на конкурса е недопустимо.*

От друга страна четиринайсетдневния срок за подаване на заявления по реда на чл. 32, ал. 1 от Правилата, също създава условия за неравнопоставеност на участниците, тъй като в този период би могло да настъпи промяна по отношение на критериите за всеки един от участниците в конкурса. Възможна е хипотеза, в която кандидат подал заявление на първата възможна дата би бил оцетен по отношение на

прослуженото време, спрямо кандидат, подал документи на последната възможна дата. Посочената хипотеза не изключва и възможността в този период да настъпи и промяна по отношение на притежавания ранг и заеманата длъжност.

С оглед на изложеното и с цел предотвратяване евентуално опорочаване на конкурсни процедури, следва да залегне правило в ЗСВ, което да определи общ момент за всички кандидати, към който конкурсните комисии да съобразят критериите по реда на чл. 237 от ЗСВ при еднакви общи оценки от събеседването.

ОБЖАЛВАНЕ

1. В чл. 187, ал. 1 от ЗСВ да се добави, че всеки заинтересован може да обжалва решенията на Висшия съдебен съвет по конкурсите и назначаванията /раздел II и IIa от глава 9/ в 7-дневен срок от обявяването на решението на интернет страницата на Висшия съдебен съвет. Върховният административен съд разглежда жалбата в тричленен състав и решението му е окончателно.

Мотиви:

Предложената промяна ще доведе до избягване стеснителното тълкуване на разпоредбата на чл. 187, ал. 1, а именно, че обжалването по този ред касае единствено решението на ВСС, с което се приема окончателния списък на одобрените кандидати за младши съдии и младши прокурори и решението, с което Висшият съдебен съвет отказва назначаването на кандидат, за който е установил, че не отговаря на изискванията на чл. 162 и чл. 164 от ЗСВ, а останалите решения на ВСС по конкурсите и назначаванията подлежат на обжалване по общия ред – чл. 36 от ЗСВ при двуинстанционно производство. Систематичното място на разпоредбата в раздел II „Конкурс за младши съдии и младши прокурори. Конкурс за първоначално назначаване в органите на съдебна власт” дава основание да се смята, че разпоредбата е приложима за всички решения на ВСС по конкурсите. С оглед внасяне на яснота и преодоляване на противоречивата съдебна практика е необходимо изменение в текста на закона, което да изяснява, че срокът за обжалване на решенията на ВСС по конкурсите и назначаванията е 7-дневен срок от обявяването на решението на интернет страницата на ВСС, като

производството е едноинстанционно, съдът се произнася в едномесечен срок и решението на 3-членния състав на ВАС е окончателно.

НОРМОТВОРЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ВСС

1. Да се възстанови нормата на чл. 209а /отг./ от Закона за съдебната власт, с която на Висшия съдебен съвет да бъде възложена подзаконова нормотворческа компетентност да утвърждава правила и да приема наредби при упражняване на правомощията си, съобразно решение на Конституционния съд № 9/3.07.2014 г. по к.д. № 3/2014 г.

Мотиви:

Конституционният съд приема, че не съществуват конституционни пречки ВСС да притежава подзаконова нормотворческа компетентност при упражняване на правомощията си, в това число да утвърждава правила за професионална етика или да приема наредби, с които да определя реда за атестация на магистратите.

По своя конституционен замисъл ВСС е висш административен и кадрови орган, който организира работата и определя състава на съдебната власт. Той осъществява общо управление на дейността ѝ без да засяга независимостта на съдебните, прокурорските и следствените органи. Висшият съдебен съвет е създаден, за да осъществява самостоятелно кадровата политика в съдебната власт. Неговите административни и организационни правомощия са точно определени в Конституцията и в приетия въз основа на нея Закон за съдебната власт. Висшият съдебен съвет е орган с административни функции, а не правосъден орган (Решение № 8/1994 г. на Конституционния съд). Той по конституция няма управленски или ръководни правомощия по отношение на съдиите, прокурорите и следователите, които са независими при изпълнение на функциите си.

За упражняване на конституционно закрепените му правомощия, в съответствие със Закона за съдебната власт ВСС осъществява широкообхватна дейност. Нейната регламентация е предвидена поначало на равнище закон (чл. 133 от Конституцията). Това предпоставя задължение Народното събрание законодателно да уреди цялостно дейността на ВСС. Именно поради това при липса на подробна и

изчерпателна законодателна регламентация, съчетана в същото време с невъзможност за подзаконова нормативна уредба от страна на ВСС на основни направления в работата му, съответстващи на конституционно установени правомощия, значително би се затруднило функционирането на съдебната власт.

**ПРЕДЛОЖЕНИЯ на Комисията по предложенията и
атестирането и ВСС за допълнения и изменения на Закона за
съдебната власт**

КОНКУРСИ

ПЪРВОНАЧАЛНО НАЗНАЧАВАНЕ

1. Действаща уредба /ЗСВ, изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.)

Чл. 176 от ЗСВ

„За заемане на длъжност в ОСВ се провежда централизиран конкурс за: 1. младши съдии и младши прокурори; 2. първоначално назначаване.”

Предложения на ВСС за законодателни изменения /приети с решение по протокол № 47/28.11.2013 г./

След думата „първоначално назначаване” се добавя „в първоинстанционните органи на съдебната власт”.

2. Действаща уредба /ЗСВ, Изм. - ДВ, бр. 33 от 2009 г.)

Чл. 178, ал. 1 от ЗСВ

„ВСС чрез жребий определя по 20 на сто от броя на свободните длъжности в съда, прокуратурата и следствените органи за заемането им чрез конкурс за първоначално назначаване”

Предложения на ВСС за законодателни изменения /приети с решение по протокол № 47/28.11.2013 г./:

Думите „по 20 на сто“ се заменят с „до 20 на сто”

ПОВИШАВАНЕ В ДЛЪЖНОСТ И ПРЕМЕСТВАНЕ

1. Действаща уредба /ЗСВ, изм. - ДВ, бр. 33 от 2009 г., бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.)

Чл. 189 ЗСВ

„Свободните длъжности в съдилищата, прокуратурите и следствените органи извън тези по чл. 178, се обявяват от ВСС по реда на чл. 179 поотделно за всеки ОСВ и се заемат чрез конкурс, който се провежда чрез събеседване.”

ал. 3. „Преместването е преминаване на равна по степен длъжност в ОСВ”

Предложения на ВСС за законодателни изменения /приети с решение по протокол № 47/28.11.2013 г./:

След израза „и следствените органи“ се поставя запетая и се добавя „с изключение на РС и РП“ и след думите „по реда на чл. 179“ се поставя запетая и се добавя „след планиране”.

В ал. 3 след „равна по степен“ се добавя „или по-ниска”.

Създават се нови:

Ал. 8 „Кандидат за заемане на длъжността чрез преместване в друг равен по степен РС, съответно друга равна по степен РП, или чрез преместване на по-ниска длъжност в едни и същи ОСВ, в 14 дневен срок от обявяването подава заявление с мотивирано предложение за причините, налагащи преместването.

Ал.9. „Когато кандидатите са повече от свободните длъжности те се заемат с конкурс по правила, приети от ВСС”

2. Действаща уредба /ЗСВ, Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.)/

Чл. 192 ЗСВ

ал. 1. Конкурсната комисия провежда конкурса чрез събеседване с кандидатите по практически въпроси, свързани с прилагането на законите. При определяне на резултата на всеки кандидат се вземат предвид

оценката от събеседването и **резултатите от проведените до момента периодични атестирания**, въз основа на които се прави обща оценка за притежаваните от кандидата професионални качества.

Предложение на КПА за законодателни изменения:

*Ал. 1 на чл. 192 да добие следната редакция: Конкурсната комисия провежда конкурса чрез събеседване с кандидатите по практически въпроси, свързани с прилагането на законите. При определяне на резултата на всеки кандидат се вземат предвид оценката от събеседването и **резултатите от проведеното последно периодично атестиране**, въз основа на които се прави обща оценка за притежаваните от кандидата професионални качества. **При еднаква обща оценка за притежаваните професионални качества, конкурсната комисия следва да вземе предвид критериите по чл. 237, ал. 1 от ЗСВ актуални към датата на обявяване на конкурса в „Държавен вестник“.***

ОБЖАЛВАНЕ

1. Действаща уредба /ЗСВ, изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г., бр. 32 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г./

Чл. 187, ал. 1: Всеки заинтересован може да обжалва решението на Висшия съдебен съвет по чл. 186, ал. 7 и чл. 186а, ал. 6 в 7-дневен срок от обявяването му.

ал. 2: Върховният административен съд разглежда жалбата в тричленен състав и решението му е окончателно.

Предложение на КПА за законодателни изменения:

В ал. 1 на чл. 187 да се добави: „Всеки заинтересован може да обжалва решението на Висшия съдебен съвет по раздел II и IIa от глава 9 в 7-дневен срок от обявяването му на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.“

НОРМОТВОРЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ВСС

1. Чл. 209а /обявен за противоконституционен с Решение № 10 на КС от 2011 г. – ДВ, бр. 93 от 2011 г./ „Висшият съдебен съвет приема наредба за за показателите и методиката за атестиране на съдии, прокурори и следователи и на административни ръководители и на заместници на административни ръководители, както и за реда за провеждане на атестирането. С наредбата се определят и критериите за отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт. Наредбата се обнародва в Държавен вестник.”

Предложение на КПА за законодателни изменения:

Нова редакция на чл. 209 а, който да възлага подзаконова нормотворческа компетентност на Висшия съдебен съвет, с която да утвърждава правила и да приема наредби при упражняване на правомощията си.